

Bruksela, 3 lipca 2026 r.
(OR. en)

11123/26

ECOFIN 913
UEM 317
SOC 442
EMPL 244
COMPET 857
ENV 833
EDUC 299
ENER 455
JAI 893
GENDER 130
JEUN 173
SAN 531
ECB
EIB

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	ZALECENIE RADY w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Chorwacji

Delegacje otrzymują w załączeniu wspomniany wyżej projekt zalecenia Rady, w wersji zmienionej i uzgodnionej przez różne komitety Rady oraz sfinalizowanej przez Komitet Ekonomiczno-Finansowy, oparty na wniosku Komisji COM(2026) 211 final.

ZALECENIE RADY

w sprawie polityki gospodarczej, polityki społecznej, polityki zatrudnienia, polityki strukturalnej i polityki budżetowej Chorwacji

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97¹, w szczególności jego art. 3 ust. 3,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu ds. Zatrudnienia,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

uwzględniając opinię Komitetu Ochrony Socjalnej,

uwzględniając opinię Komitetu Polityki Gospodarczej,

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1263 z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i w sprawie wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 (Dz.U. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie (UE) 2024/1263 określa cele ram zarządzania gospodarczego, jakimi są wspieranie zdrowych i stabilnych finansów publicznych oraz zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu i odporności poprzez reformy i inwestycje, a także zapobieganie nadmiernym deficytom budżetowym. Rozporządzenie stanowi, że Rada i Komisja prowadzą wielostronny nadzór w kontekście europejskiego semestru zgodnie z celami i wymogami określonymi w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Europejski semestr obejmuje, w szczególności, formułowanie zaleceń dla poszczególnych krajów i nadzór nad ich wdrażaniem.
- (2) W dniu 25 listopada 2025 r. Komisja przyjęła opinię w sprawie projektu planu budżetowego Chorwacji na 2026 r. W tym samym dniu, działając na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1176/2011, Komisja przyjęła sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania na 2026 r., w którym nie wskazała Chorwacji jako jednego z państw członkowskich, w przypadku których potrzebna będzie szczegółowa ocena sytuacji. Komisja przyjęła również zalecenie dotyczące zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro, zalecenie dotyczące zalecenia Rady w sprawie kapitału ludzkiego w Unii Europejskiej oraz wniosek dotyczący wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu na 2026 r., w którym przeanalizowano wdrażanie wytycznych dotyczących zatrudnienia i zasad Europejskiego filaru praw socjalnych. Rada przyjęła zalecenie w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro² w dniu 21 kwietnia 2026 r., a wspólne sprawozdanie o zatrudnieniu i zalecenie w sprawie kapitału ludzkiego – w dniu 9 marca 2026 r.
- (3) W dniu 29 stycznia 2025 r. Komisja opublikowała Kompas konkurencyjności – strategiczne ramy mające na celu zwiększenie globalnej konkurencyjności Unii w ciągu najbliższych pięciu lat. Odkąd opublikowano Kompas konkurencyjności, jest on wykorzystywany jako podstawa prac w ramach europejskiego semestru, co pozwala zapewnić spójność polityk gospodarczych państw członkowskich ze strategicznymi celami UE i stworzyć jednolite podejście do zarządzania gospodarczego, które wspiera zrównoważony wzrost, innowacje i odporność w całej Unii.

² Dz.U. C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (4) W 2026 r. europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej nadal przebiega równolegle z ostatnim etapem wdrażania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF)³. Plany odbudowy i zwiększania odporności (RRP), wraz z finansowaniem w ramach polityki spójności, mają zasadnicze znaczenie dla realizacji priorytetów politycznych w ramach europejskiego semestru, ponieważ w planach tych miały znaleźć się rozwiązania umożliwiające skuteczne sprostanie wszystkim wyzwaniom wskazanym w odpowiednich zaleceniach dla poszczególnych krajów wydanych w ostatnich cyklach lub znacznej części tych wyzwań, a w programach finansowanych w ramach europejskiej polityki spójności wymagano uwzględnienia zaleceń dla poszczególnych krajów. W związku ze zbliżającym się zakończeniem funkcjonowania RRF niezwykle ważne jest utrzymanie reform i inwestycji wspieranych i realizowanych w ramach RRF, w szczególności tych, które przyczyniają się do sprostania wyzwaniom wskazanym w zaleceniach dla poszczególnych krajów, a także wykorzystanie tych reform i inwestycji jako podstawy do dalszych działań.
- (5) W dniu 3 czerwca 2026 r. Komisja opublikowała sprawozdanie krajowe na 2026 r. dotyczące Chorwacji. Oceniała w nim postępy Chorwacji we wdrażaniu zaleceń dla tego kraju z 2025 r. oraz podsumowała realizację RRP przez Chorwację. Na podstawie tej analizy w sprawozdaniu krajowym wskazano najpilniejsze wyzwania, przed którymi stoi Chorwacja. Oceniono w nim również postępy Chorwacji we wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych oraz w realizacji głównych celów Unii dotyczących zatrudnienia, umiejętności oraz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego, a także postępy w realizacji celów ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju.

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) W dniu 21 stycznia 2025 r. Rada, na podstawie oceny i zalecenia Komisji, przyjęła zalecenie w sprawie zatwierdzenia krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego Chorwacji⁴. Plan ten obejmuje lata 2025–2028 i przedstawia dostosowanie fiskalne rozłożone na okres czterech lat. Rada zaleciła następujące maksymalne stopy wzrostu wydatków netto: 6,4 % w 2025 r., 4,9 % w 2026 r., 4,1 % w 2027 r. oraz 3,7 % w 2028 r., co odpowiada maksymalnym skumulowanym stopom wzrostu obliczonym przez odniesienie do roku bazowego 2023, wynoszącym: 26,2 % w 2025 r., 32,3 % w 2026 r., 37,8 % w 2027 r. oraz 42,9 % w 2028 r.
- (7) Rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie i jej reperkusje stanowią dla Unii Europejskiej wyzwanie egzystencjalne. Komisja zwróciła się do państw członkowskich, aby wystąpiły o uruchomienie w skoordynowany sposób krajowej klauzuli wyjścia przewidzianej w pakcie stabilności i wzrostu w celu wsparcia działań UE na rzecz szybkiego i znacznego zwiększenia wydatków na obronę⁵, a Rada Europejska pozytywnie odniosła się do tej propozycji w dniu 6 marca 2025 r. W następstwie wniosku Chorwacji i na zalecenie Komisji Rada w dniu 8 lipca 2025 r. przyjęła zalecenie zezwalające Chorwacji na odchylenie od zalecanych maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto⁶. Okres, w którym uruchomiona zostaje krajowa klauzula wyjścia (2025–2028), umożliwi Chorwacji zmianę priorytetów wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych lub zwiększenie dochodów sektora instytucji rządowych i samorządowych, tak aby trwale wyższe wydatki na obronę nie zagrażały stabilności finansów publicznych w perspektywie średniookresowej.

⁴ Zalecenie Rady z dnia 21 stycznia 2025 r. w sprawie zatwierdzenia krajowego średniookresowego planu budżetowo-strukturalnego Chorwacji (Dz.U. C, C/2025/638, 10.2.2025, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2025/638/oj>).

⁵ Komunikat Komisji „Uwzględnianie wyższych wydatków na obronność zgodnie z paktem stabilności i wzrostu”, Bruksela, 19 marca 2025 r., C(2025) 2000 final.

⁶ Zalecenie Rady z dnia 8 lipca 2025 r. zezwalające Chorwacji na odchylenie od maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto ustalonych przez Radę na podstawie rozporządzenia (UE) 2024/1263 (Uruchomienie krajowej klauzuli wyjścia) (Dz.U. C, C/2025/3967, 20.8.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3967/oj>).

- (8) W dniu 7 maja 2026 r. Chorwacja przedłożyła swoje roczne sprawozdanie z postępów za 2026 r.⁷ zawierające informacje na temat przestrzegania zalecanych maksymalnych stóp wzrostu wydatków netto oraz stanu realizacji reform i inwestycji ukierunkowanych na główne wyzwania wskazane w zaleceniach krajowych w ramach europejskiego semestru. Roczne sprawozdanie z postępów odzwierciedla również półroczną sprawozdawczość Chorwacji z postępów w realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności, zgodnie z art. 27 rozporządzenia (UE) 2021/241.
- (9) Wzrost realnego PKB w 2025 r. wyniósł 3,4 %, a inflacja HICP – 4,4 %. Według prognozy Komisji z wiosny 2026 r. realny PKB wzrośnie o 2,7 % w 2026 r. i o 2,5 % w 2027 r., a inflacja HICP wyniesie 4,6 % w 2026 r. i 2,7 % w 2027 r.
- (10) Według danych Eurostatu⁸ deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych Chorwacji wzrósł z 2,3 % PKB w 2024 r. do 3,0 % PKB w 2025 r. Wzrost deficytu w 2025 r. wynika głównie ze zwiększenia inwestycji finansowanych ze środków krajowych, wzrostu wynagrodzeń w sektorze publicznym oraz wzrostu wydatków na pomoc społeczną. Przy uwzględnieniu środków z zakresu polityki znanych do daty granicznej prognozy deficyt przewidziany w prognozie Komisji z wiosny 2026 r. ma wynieść 2,9 % PKB w 2026 r. i 2,7 % PKB w 2027 r.
- (11) Z szacunków Komisji wynika, że w 2025 r. kurs polityki fiskalnej⁹, który obejmuje wydatki finansowane zarówno ze środków krajowych, jak i unijnych, był ekspansywny, na poziomie 1,6 % PKB. Prognozuje się, że będzie on restrykcyjny – na poziomie 0,3 % PKB w 2026 r. i 0,9 % PKB w 2027 r.

⁷ Roczne sprawozdania z postępów za 2026 r. są dostępne na stronie: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

⁸ Eurostat-Euro Indicators [Wskaźniki dotyczące euro, Eurostat], 22 kwietnia 2026 r.

⁹ Kurs polityki fiskalnej jest zdefiniowany jako miara rocznej zmiany sytuacji budżetowej sektora instytucji rządowych i samorządowych. Służy on do oceny impulsu dla gospodarki wynikającego z polityk fiskalnych, zarówno tych finansowanych ze środków krajowych, jak i z budżetu UE. Miernikiem kursu polityki fiskalnej jest różnica między (i) potencjalnym wzrostem w perspektywie średnioterminowej a (ii) zmianą poziomu wydatków pierwotnych po skorygowaniu o działania dyskrecyjne po stronie dochodów oraz z uwzględnieniem wydatków finansowanych z bezzwrotnego wsparcia (dotacji) w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy unijnych.

- (12) Według danych Eurostatu¹⁰ dług sektora instytucji rządowych i samorządowych Chorwacji zmniejszył się z 57,4 % PKB na koniec 2024 r. do 56,3 % PKB na koniec 2025 r. Przy uwzględnieniu środków z zakresu polityki znanych w dacie granicznej prognozy relacja długu do PKB przewidziana w prognozie Komisji z wiosny 2026 r. ma spaść do 55,9 % do końca 2026 r., a następnie do 55,6 % do końca 2027 r.
- (13) Z danych Eurostatu¹¹ wynika, że całkowite wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych na obronę w Chorwacji wynosiły 1,5 % PKB w 2025 r., co oznacza wzrost o 0,5 punktu procentowego PKB w porównaniu z rokiem odniesienia 2021. Według prognozy Komisji z wiosny 2026 r. przewiduje się, że w 2026 r. wydatki te wyniosą 1,6 % PKB, co odpowiada wzrostowi o 0,6 punktu procentowego PKB w porównaniu z 2021 r.¹²
- (14) Unia nadal stoi w obliczu ryzyka zakłóceń w dostawach energii i dużej zmienności cen, spotęgowanego napięciami geopolitycznymi, które wpływają na światowe rynki ropy naftowej i gazu. Doświadczenia z kryzysu energetycznego w latach 2022–2023 pokazały, że szeroko zakrojone i nieukierunkowane środki wiążą się z dużymi kosztami fiskalnymi i są nieefektywne pod względem społecznym i gospodarczym. Od wybuchu wojny na Bliskim Wschodzie w lutym 2026 r. Chorwacja przyjęła środki polityki fiskalnej w celu złagodzenia wpływu wysokich cen energii na gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa¹³. Obejmują one nieukierunkowane obniżenie akcyzy na olej napędowy, które ma obowiązywać do dnia 18 maja 2026 r., a także ukierunkowane wsparcie dla publicznego transportu pasażerskiego, rolnictwa, rybołówstwa, akwakultury oraz sektora energochłonnego, które ma obowiązywać do dnia 30 września 2026 r. Według prognozy Komisji z wiosny 2026 r. koszty fiskalne tych środków wyniosą 0,1 % PKB w 2026 r. Według szacunków Komisji, gdyby środki te pozostały w mocy do końca 2026 r., ich koszty fiskalne wyniosłyby 0,2 % PKB w 2026 r.

¹⁰ Eurostat-Euro Indicators [Wskaźniki dotyczące euro, Eurostat], 22 kwietnia 2026 r.

¹¹ Eurostat, wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych według klasyfikacji funkcji sektora instytucji rządowych i samorządowych (COFOG).

¹² Definicja „wydatków na obronę” według NATO różni się od definicji „obrony narodowej” według klasyfikacji COFOG. Mogą ponadto występować różnice związane z czasem rejestracji wydatków, w szczególności wydatków na sprzęt wojskowy, ponieważ sprawozdawczość NATO opiera się na innych zasadach dotyczących czasu rejestracji niż rachunki narodowe.

¹³ Odzwierciedla to sytuację w dacie granicznej prognozy Komisji z wiosny 2026 r. (4 maja 2026 r.).

- (15) Według obliczeń Komisji wydatki netto w Chorwacji wzrosły o 10,9 % w 2025 r., a o 30,1 % w ujęciu łącznym w latach 2024 i 2025. Wzrost wydatków netto w 2025 r. przekracza zalecaną maksymalną stopę wzrostu, stanowiąc odchylenie o 1,8 % PKB w ujęciu rocznym. Łącznie w latach 2024 i 2025 skumulowana stopa wzrostu wydatków netto również przekracza zalecaną maksymalną stopę wzrostu, stanowiąc odchylenie o 1,4 % PKB w ujęciu łącznym. Biorąc pod uwagę elastyczność w zakresie wyższych wydatków na obronę przewidzianą w krajowej klauzuli wyjścia, skumulowane odchylenie wydatków netto wynosi 0,9 % PKB.
- (16) Na podstawie obliczeń Komisji przewiduje się, że wydatki netto w Chorwacji wzrosną o 5,7 % w 2026 r., a o 37,5 % w ujęciu łącznym w latach 2024, 2025 i 2026. Wzrost wydatków netto w 2026 r. przekracza zalecaną maksymalną stopę wzrostu, stanowiąc odchylenie o 0,3 % PKB w ujęciu rocznym. Łącznie w latach 2024, 2025 i 2026 przewidywana skumulowana stopa wzrostu wydatków netto również przekracza zalecaną maksymalną stopę wzrostu, stanowiąc odchylenie o 1,6 % PKB w ujęciu łącznym. Biorąc pod uwagę elastyczność w zakresie wyższych wydatków na obronę przewidzianą w krajowej klauzuli wyjścia, przy uwzględnieniu 2024, 2025 i 2026 roku, prognozowane skumulowane odchylenie wydatków netto wynosi 1,0 % PKB.

- (17) W nadchodzących latach finanse publiczne będą znajdowały się pod coraz większą presją ze względu na rosnące potrzeby w zakresie wydatków na inwestycje produkcyjne, starzenie się społeczeństwa, przystosowanie się do zmiany klimatu, obronność, dwojaką transformację i inne konkurencyjne priorytety. Z tego powodu uzasadnione jest, aby Chorwacja zwiększyła jakość i efektywność wydatków publicznych oraz nadała priorytet inwestycjom pobudzającym wzrost gospodarczy, w tym na szczeblu lokalnym. Chociaż Chorwacja poczyniła postępy we wzmacnianiu swoich ram budżetowych, w tym przez ustanowienie w 2022 r. jednostki ds. przeglądu wydatków w Ministerstwie Finansów, zakres i przejrzystość przeglądów wydatków pozostają ograniczone. Przeglądy wydatków uznaje się za przydatne narzędzie do określenia możliwości zwiększenia efektywności i wskazania pokrywających się programów, a uzyskane oszczędności mogłyby zostać następnie realokowane na potrzeby nowych pojawiających się wyzwań fiskalnych, takich jak wyzwania wskazane powyżej. Zdrowie i edukacja to sektory, w których Chorwacja mogłaby rozszerzyć stosowanie przeglądów wydatków, ponieważ wydatki są stosunkowo wysokie, natomiast wyniki są relatywnie słabsze niż w porównywalnych państwach członkowskich. Uzasadniony jest również kompleksowy przegląd zarządzania siłą roboczą administracji publicznej, biorąc pod uwagę rosnące zatrudnienie w sektorze publicznym oraz utrzymujący się niedobór personelu na krytycznych stanowiskach w instytucjach rządowych na szczeblu centralnym. Sugeruje to nieskuteczną alokację zasobów, czemu mogłyby zaradzić ukierunkowana optymalizacja siły roboczej i strategiczne przenoszenie pracowników. W Chorwacji odnotowuje się także ogólnie niski stopień ochrony ubezpieczeniowej przed ryzykiem związanym z klimatem. W konsekwencji odszkodowania są wypłacane na zasadzie ad hoc. Aby w większym stopniu zapewnić odpowiednie finansowanie, Chorwacja mogłaby szerzej uwzględnić ryzyka fiskalne związane z klimatem w planowaniu budżetowym.

- (18) Wprowadzenie obowiązkowego fakturowania elektronicznego w styczniu 2026 r. w ramach reformy „Fiskalizacja 2.0” oraz trwająca transformacja cyfrowa administracji podatkowej pomogą zwiększyć poziom przestrzegania przepisów podatkowych i ograniczyć szarą strefę (gospodarki), a pozytywne tendencje są już widoczne w danych za I kwartał 2026 r. Jednocześnie Chorwacja traci znaczną część dochodów z powodu wydatków podatkowych, które w 2023 r. wyniosły ponad 4 % PKB. Ponadto wydatki podatkowe nie zawsze skutecznie przyczyniają się do osiągnięcia zamierzonych celów polityki. Na przykład wydatki z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych, w szczególności dodatki rodzinne, zdają się przynosić większe korzyści osobom o wyższych dochodach. Wydatki z tytułu podatku od wartości dodanej (VAT) mogą być również nieefektywne i niewystarczająco ukierunkowane na zmniejszenie nierówności, przy czym szczególnie regresywny wpływ ma obniżona stawka VAT dla hoteli i restauracji. Ponadto złożone warunki mogą osłabić skuteczność wydatków podatkowych z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, co wskazuje na potrzebę uproszczenia niektórych wydatków podatkowych i sposobu administrowania tymi wydatkami. Chorwacja skorzystałaby na kompleksowym przeglądzie wydatków podatkowych mającym na celu zidentyfikowanie i przeprojektowanie tych wydatków, które nie umożliwiają skutecznego osiągnięcia zamierzonych celów polityki, między innymi takich jak redystrybucja dochodów lub zachęty środowiskowe.
- (19) W szerszym ujęciu Chorwacja mogłaby zwiększyć skuteczność i progresywność systemu podatkowego, w tym przez wzmocnienie struktury podatków od nieruchomości. Podjęto istotne działania w związku z niedawnymi reformami podatków od nieruchomości. Obecne ramy mają jednak ograniczony zakres, ponieważ mają zastosowanie wyłącznie do pustostanów i nieruchomości o charakterze rekreacyjnym lub inwestycyjnym i opierają się głównie na lokalizacji i wielkości, a nie na wartości rynkowej. Wprowadzenie komponentu opartego na wartości rynkowej i stopniowe poszerzanie podstawy opodatkowania w celu objęcia nią szerszego zakresu nieruchomości, przy należyтым uwzględnieniu zdolności płatniczej podatników, przyczyniłoby się do zwiększenia dochodów i zapewnienia bardziej sprawiedliwego i efektywnego podziału obciążeń podatkowych. Wzmocniłoby to również zachęty do wprowadzania niezamieszkanymi lokali mieszkalnych na rynek mieszkaniowy.

- (20) Systematyczne, konkretne i terminowe angażowanie władz lokalnych i regionalnych, partnerów społecznych, społeczeństwa obywatelskiego i innych odpowiednich zainteresowanych stron pozostaje nieodzowne do zapewnienia szerokiego poczucia odpowiedzialności za pomyślne wdrażanie unijnych instrumentów finansowania, także w kontekście europejskiego semestru.
- (21) Wdrażanie programów polityki spójności, które obejmują wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) oraz Funduszu Spójności (FS), przebiega w Chorwacji w tempie szybszym od średniego poziomu UE, zarówno pod względem wyboru projektów, jak i płatności. Ważne jest utrzymanie obecnej dynamiki, a jednocześnie zmaksymalizowanie wpływu inwestycji w terenie. Chorwacja podejmuje już działania w ramach swoich programów polityki spójności, aby pobudzać konkurencyjność i wzrost. Niektóre obszary mogą jednak wymagać dalszego wsparcia, m.in. obszary związane z włączeniem społecznym, deinstytucjonalizacją, dekarbonizacją transportu i wykorzystaniem energii ze źródeł odnawialnych, a także gospodarką o obiegu zamkniętym. Jednocześnie Chorwacja musi przyspieszyć wdrażanie FST, ponieważ środki mają zostać wypłacone do końca 2026 r. Konieczne jest zapewnienie szybkiej i skutecznej realizacji nowych inwestycji wskazanych przez Chorwację w przeglądzie śródkresowym funduszy polityki spójności, w szczególności inwestycji związanych z pięcioma priorytetami określonymi w rozporządzeniu w sprawie przeglądu śródkresowego¹⁴.

¹⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/1914 z dnia 18 września 2025 r. w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) 2021/1058 i (UE) 2021/1056 w odniesieniu do środków szczególnych mających na celu sprostanie strategicznym wyzwaniom w kontekście przeglądu śródkresowego.

- (22) Chorwacja mierzy się z wyzwaniami na wielu wzajemnie powiązanych frontach, dotyczącymi m.in. rozdrobnionego publicznego sektora badań naukowych i innowacji, złożonych struktur zarządzania oraz otoczenia biznesowego, na które negatywnie wpływają obciążenia regulacyjne, długotrwałe procesy wydawania pozwoleń oraz najdłuższe terminy płatności między przedsiębiorstwami w UE. Infrastruktura cyfrowa na obszarach wiejskich i wyspiarskich pozostaje w tyle za średnimi unijnymi. Postępy w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym, renowacji budynków i wprowadzania energii ze źródeł odnawialnych pozostają ograniczone, do czego przyczyniają się rozdrobnione procedury administracyjne. Po stronie społecznej ubóstwo i nierówności dochodowe pozostają na wysokim poziomie, niedobory siły roboczej i kwalifikacji utrzymują się w różnych sektorach, dostęp do opieki zdrowotnej jest nierównomierny, zwłaszcza na obszarach wiejskich, a przystępność cenowa mieszkań nadal stanowi problem, zwłaszcza w dużych miastach i regionach przybrzeżnych.
- (23) Wyniki Chorwacji w zakresie badań naukowych i innowacji nadal się poprawiają, jednak postęp hamują utrzymujące się wyzwania strukturalne, w szczególności bardzo rozdrobniony publiczny sektor badań naukowych i innowacji. Skutkiem istnienia dużej liczby tych podmiotów jest rozproszenie zasobów i utrudnienie współpracy, co przekłada się na mniejszą liczbę produktów badań naukowych oraz ograniczony zakres współpracy między środowiskiem akademickim a przedsiębiorstwami i ograniczony transfer technologii. Zarządzanie systemem badań naukowych i innowacji pozostaje nadmiernie złożone, a obowiązki polityczne są rozproszone między wieloma podmiotami, co stwarza wyzwania w zakresie planowania i wdrażania. Mimo że Chorwacja wdraża w ramach planu odbudowy i zwiększania odporności reformy ukierunkowane na zmniejszenie liczby publicznych instytucji badawczych, korzystne byłoby zwiększenie zakresu, poziomu ambicji oraz tempa realizacji tych wysiłków. Utrzymują się dysproporcje regionalne pod względem wyników w zakresie badań naukowych i innowacji, przy czym większość działań w tej dziedzinie jest prowadzona w Zagrzebiu, a specjalne wsparcie dla wybranych centrów regionalnych, w tym silne powiązanie z transformacją przemysłową, pomogłoby poprawić wyniki w innych regionach. Poziom wydatków publicznych na badania i rozwój, wyrażony jako odsetek PKB, pozostaje w ostatnich latach niezmienny, poniżej średniej unijnej. Udział wydatków przedsiębiorstw na badania i rozwój oraz wykorzystanie innowacyjnych programów przez przedsiębiorstwa również utrzymują się na poziomie znacznie poniżej średniej unijnej, zwłaszcza w niektórych regionach, co przyczynia się do nieoptymalnych wyników i niskiej wydajności w przetwórstwie przemysłowym. Wsparcie publiczne dla działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw jest ograniczone i fragmentaryczne, a działania w zakresie transferu technologii są nadal ograniczone.

- (24) Krajobraz finansowania w Chorwacji wciąż opiera się głównie na sektorze bankowym, a finansowanie rynkowe, w tym wykorzystanie oszczędności gospodarstw domowych za pośrednictwem rynków kapitałowych, odgrywa stosunkowo niewielką rolę w finansowaniu przedsiębiorstw ze względu na nadal niski poziom bezpośredniego udziału inwestorów detalicznych, pomimo pewnej niedawnej pozytywnej dynamiki, w tym udanych pierwszych ofert publicznych na giełdzie papierów wartościowych w Zagrzebiu i zainteresowania inwestorów detalicznych państwowymi papierami wartościowymi. Krajowi inwestorzy instytucjonalni, tacy jak fundusze emerytalne i ubezpieczyciele, odgrywają ograniczoną rolę w finansowaniu innowacyjnych przedsiębiorstw. Stosunkowo niewielki rozmiar i płynność krajowych rynków kapitałowych oraz rosnące choć ograniczone finansowanie kapitałem wysokiego ryzyka oraz private equity pogłębiają lukę w finansowaniu innowacyjnych przedsiębiorstw. Reformy w ramach planu odbudowy i zwiększania odporności, w tym strategiczne ramy rozwoju rynków kapitałowych, mają na celu promowanie dywersyfikacji wariantów finansowania. Konieczne są dalsze postępy w zwiększaniu udziału inwestorów detalicznych w rynku kapitałowym przez zwiększenie wiedzy finansowej i zapewnienie lepszej dostępności produktów inwestycyjnych, poprawę otoczenia kapitału wysokiego ryzyka i kapitału private equity, w tym zachęcanie inwestorów instytucjonalnych do udziału w rynku, oraz zwiększenie atrakcyjności rynku akcji i ogólnego otoczenia inwestycyjnego przez poprawę ładu korporacyjnego w spółkach giełdowych.

- (25) Jak wskazano w Kompasie konkurencyjności, wszystkie instytucje unijne, krajowe i lokalne muszą dołożyć wszelkich starań, aby tworzyć prostsze przepisy i przyspieszyć procedury administracyjne. Komisja wyznaczyła ambitne cele dotyczące ograniczenia obciążenia administracyjnego: o co najmniej 25 % dla wszystkich przedsiębiorstw i co najmniej 35 % dla MŚP. Stworzyła również nowe narzędzia służące osiągnięciu tych celów, między innymi mechanizm systematycznego testowania całego prawodawstwa UE w warunkach skrajnych oraz wzmocnione dialogi z zainteresowanymi stronami. 66 % przedsiębiorstw w Chorwacji uważa, że złożoność procedur administracyjnych utrudnia prowadzenie działalności gospodarczej. Wyzwania strukturalne nadal negatywnie wpływają na otoczenie działalności gospodarczej w Chorwacji, a niedobory siły roboczej i kwalifikacji, złożoność przepisów i niewydolność administracyjna stanowią poważne ograniczenia dla inwestycji i wzrostu gospodarczego. Procesy wydawania pozwoleń pozostają szczególnie uciążliwe ze względu na długie terminy wydawania pozwoleń budowlanych i środowiskowych, w tym w przypadku projektów budowy zakładów i dekarbonizacji w przetwórstwie przemysłowym, a także rozproszone procedury w różnych organach i ograniczoną interoperacyjność rejestrów cyfrowych. Opóźnienia w płatnościach między przedsiębiorstwami zwiększyły się, przy czym Chorwacja odnotowuje najdłuższy średni termin płatności między przedsiębiorstwami w UE. Przewidziane w planie odbudowy i zwiększania odporności działania ukierunkowane na cyfryzację administracji publicznej, wspieranie konkurencji oraz upraszczanie procedur stanowią istotny krok naprzód. Korzystne byłoby jednak zwiększenie zakresu, poziomu ambicji oraz tempa upraszczania przepisów i modernizacji administracji.
- (26) Konieczne są również dalsze postępy w zakresie efektywności systemu wymiaru sprawiedliwości, ponieważ postępowania w sądach cywilnych i gospodarczych należą do najdłuższych w UE. W ostatnich latach Chorwacja poczyniła postępy w realizacji reform i inwestycji, m.in. w zakresie cyfryzacji wymiaru sprawiedliwości, silnie wspieranych w ramach planu odbudowy i zwiększania odporności. Chorwacja pozostaje jednak jednym z państw członkowskich o największych zaległościach i najdłuższym czasie trwania postępowań w sprawach cywilnych i gospodarczych. Ponieważ wpływa to na otoczenie biznesowe i konkurencyjność, korzystne byłoby kontynuowanie przez Chorwację działań na rzecz poprawy efektywności rozstrzygania spraw cywilnych i gospodarczych, w szczególności przez wdrażanie kolejnych reform, w tym ewentualnych reform w zakresie zarządzania sprawami sądowymi.

- (27) Rozdrobnienie terytorialne Chorwacji wpływa na efektywność jej administracji publicznej i pogłębia dysproporcje regionalne. Istnieje nierównowaga między obowiązkami i dostępnością zasobów, a także zdolnością administracyjną i finansową na szczeblu lokalnym do absorpcji środków finansowych i świadczenia wysokiej jakości usług. Przyczynia się ona do zróżnicowania jakości świadczonych usług publicznych oraz do wzrostu kosztów administracyjnych, ponieważ wiele małych jednostek samorządu terytorialnego nie dysponuje odpowiednimi zasobami finansowymi i administracyjnymi, aby skutecznie realizować te usługi. Chociaż działania określone w planie odbudowy i zwiększania odporności zapewniły zachęty finansowe mające na celu stymulowanie łączenia jednostek samorządu terytorialnego, stosowanie tych instrumentów nadal koncentruje się głównie na łączeniu funkcji, a jego wpływ na faktyczne połączenia jest ograniczony. Korzystne byłoby zwiększenie zakresu zachęt w połączeniu z potencjalnymi krokami legislacyjnymi mającymi na celu zapewnienie upowszechnienia się faktycznego łączenia. Ponadto przełożenie na szczebel lokalny wysiłków podejmowanych na szczeblu krajowym, takich jak wprowadzenie przejrzystego systemu wynagrodzeń, a także rekrutacja i awanse oparte na kompetencjach, mogłoby przyczynić się do poprawy jakości usług publicznych.
- (28) Zasięg łączności szerokopasmowej na obszarach wiejskich i wyspiarskich nadal pozostaje w tyle za średnimi unijnymi. Chociaż odsetek chorwackich przedsiębiorstw wymieniających infrastrukturę cyfrową jako przeszkodę spadł do 36 % w 2025 r., zasięg sieci o bardzo dużej przepływności (78,9 %) i zasięg sieci o bardzo dużej przepływności na obszarach wiejskich (49,1 %) pozostają poniżej średnich unijnych wynoszących odpowiednio 82,5 % i 61,9 %. Utrzymuje się znaczna luka w zasięgu sieci światłowodowej do lokalu (FTTP) na obszarach wiejskich, który wynosi 44,4 % i pozostaje znacznie poniżej średniej unijnej wynoszącej 58,8 %, oraz w zasięgu średniopasmowej sieci 5G, który wynosi jedynie 8,5 % na obszarach wiejskich w porównaniu z 26,2 % w UE. Opóźnienia we wdrażaniu projektów dotyczących infrastruktury szerokopasmowej i dosyłowej do osiedli wiejskich i podmiejskich, w połączeniu z utrzymującą się luką w finansowaniu i strukturalnymi wąskimi gardłami, takimi jak złożone procedury wydawania pozwoleń, ograniczenia w zakresie planowania przestrzennego i nierozwiązane problemy dotyczące istniejącej infrastruktury, opóźniają transformację cyfrową.

- (29) W 2025 r. Chorwacja miała szóstą najwyższą hurtową cenę energii elektrycznej w UE, co hamowało konkurencyjność kosztową, dekarbonizację i elektryfikację. Moc zainstalowana źródeł energii słonecznej znacznie wzrosła, jednak udział energii słonecznej w produkcji energii elektrycznej pozostaje niski i wynosi mniej niż 8 %. W tym kontekście szybsze wprowadzanie nowych rozwiązań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych i rozwiązań w zakresie elastyczności niezwiązanej z paliwami kopalnymi mogłoby pomóc obniżyć wysokie ceny hurtowe energii elektrycznej. W dniu 27 kwietnia 2026 r. chorwacki urząd regulacji energetyki przyjął zaktualizowane opłaty za przyłączenie do sieci, co może przyspieszyć wdrażanie energii ze źródeł odnawialnych. Dalsze wsparcie na rzecz wprowadzania energii ze źródeł odnawialnych, w tym zielonego wodoru, mogłoby przyczynić się do zmniejszenia wysokiej intensywności emisji gazów cieplarnianych w chorwackim przemyśle, zwłaszcza jeśli byłoby to częścią spójnego zestawu środków dekarbonizacji przemysłu, który obejmuje m.in. również wychwytywanie i składowanie dwutlenku węgla oraz promowanie popytu na niskoemisyjne produkty przemysłowe. Większe inwestycje w sieć elektroenergetyczną, wykraczające poza te przewidziane w chorwackim planie odbudowy i zwiększania odporności, będą miały kluczowe znaczenie dla wspierania wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w Chorwacji. W perspektywie krótkoterminowej będzie to wymagało działań zachęcających do realizacji hybrydowych projektów w zakresie magazynowania i energii odnawialnej. Do 2024 r. 34 % odbiorców w gospodarstwach domowych zainstalowało inteligentne liczniki, co jest wynikiem znacznie poniżej unijnej wartości docelowej na poziomie 80 %. Aby w pełni skorzystać ze zwiększonego wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, konieczne będzie finansowanie w znacznym stopniu wprowadzania inteligentnych liczników, wykraczające poza działania przewidziane w planie odbudowy i zwiększania odporności, a także wprowadzenie dynamicznych umów, co wzmocni pozycję konsumentów i będzie sprzyjać reakcji strony popytowej. W 2025 r. podjęto ograniczone działania w celu usprawnienia procedur administracyjnych dotyczących energii ze źródeł odnawialnych w ramach ustawy o odnawialnych źródłach energii, ale procedury wydawania pozwoleń i przyłączenia do sieci pozostają rozdrobnione, a w niektórych przypadkach niejasne. Dalsze usprawnienie procedur wydawania pozwoleń i przyłączania do sieci mogłoby również przyspieszyć wdrażanie systemów fotowoltaicznych w budynkach wielorodzinnych oraz rozwój społeczności energetycznych, ponieważ ich upowszechnienie pozostaje znikome, a procedury są nadal uciążliwe.

- (30) Działania na rzecz zapewnienia efektywności energetycznej są niezbędne, aby utrzymać pozytywne tempo zmian zapoczątkowane przez unijne ramy finansowania oraz przyspieszyć postępy w zakresie: (i) renowacji budynków; (ii) zwiększania podaży energooszczędnych mieszkań, w szczególności przystępnych cenowo mieszkań i mieszkań socjalnych; oraz (iii) zastępowania kotłów gazowych i olejowych pompami ciepła oraz innymi bardziej wydajnymi i ekologicznymi rozwiązaniami. Osiągnięcie celów w zakresie dekarbonizacji budynków wymaga jednak szerszej zakrojonych działań, które wykraczają poza finansowanie unijne, biorąc pod uwagę duży udział zasobów budowlanych, które nadal wymagają renowacji, zwłaszcza w przypadku budynków wielorodzinnych. Programy renowacji są realizowane głównie za pomocą dotacji, co pozostawia znaczną lukę w inwestycjach prywatnych i jest jednym z czynników stojących za ograniczonym poziomem oszczędności energii w budynkach mieszkalnych w latach 2019–2024. W związku z tym zmniejszenie ogólnej zależności od dotacji i przejście na instrumenty finansowe może zmaksymalizować wpływ funduszy publicznych, natomiast wsparcie w formie dotacji mogłoby być lepiej ukierunkowane na gospodarstwa domowe znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji i budynki nieefektywne energetycznie.

- (31) Transport drogowy jest najczęściej wykorzystywanym rodzajem transportu w Chorwacji, zarówno w przewozach pasażerskich, jak i towarowych, a emisje z tego transportu wzrosły o 42 % od 2005 r., co stanowi jeden z największych wzrostów w UE. Reformy i inwestycje w ramach chorwackiego planu odbudowy i zwiększania odporności oraz polityki spójności już teraz przyczyniają się do modernizacji infrastruktury kolejowej, promowania ekologicznego transportu i wdrażania inteligentnych systemów transportowych. Konieczne są jednak dalsze, konsekwentne działania. Modernizacja infrastruktury transportowej i taboru kolejowego, zwiększenie wykorzystania transportu publicznego i jego dalsze zazielenianie, integracja różnych rodzajów transportu na obszarach miejskich, promowanie aktywnej mobilności, wprowadzenie inteligentnych systemów transportowych mogą w znacznym stopniu przyczynić się do dekarbonizacji sektora transportowego, zmniejszenia zależności od paliw kopalnych i ograniczenia zanieczyszczenia powietrza w ośrodkach miejskich. Promowanie upowszechniania pojazdów bezemisyjnych, w tym przez ukierunkowane zachęty podatkowe dla samochodów służbowych i udoskonalenie infrastruktury ładowania na obszarach miejskich w celu poprawy jej funkcjonowania, przystępności cenowej i dostępności, mogłoby przyczynić się do zwiększenia udziału pojazdów elektrycznych, który w 2025 r. pozostał jednym z najniższych w UE. W 2024 r. Chorwacja miała zdecydowanie najniższy udział energii ze źródeł odnawialnych w transporcie w UE, po spadku w 2022 r. spowodowanym przepisami dotyczącymi biopaliw, które zmniejszyły kary dla dostawców paliw za niemieszanie biopaliw z paliwami transportowymi. To tymczasowe zmniejszenie kar wygasło w styczniu 2026 r., co ma pomóc w odwróceniu niedawnego spadku udziału energii ze źródeł odnawialnych w transporcie. Za priorytet w procesie stopniowego wycofywania należy uznać rozwiązanie kwestii dopłat do paliw kopalnych, które nie służą ani ukierunkowanemu przeciwdziałaniu ubóstwu energetycznemu, ani realnemu wzmocnieniu bezpieczeństwa energetycznego, utrudniają elektryfikację i nie mają kluczowego znaczenia dla konkurencyjności przemysłu. W Chorwacji dotacje do paliw kopalnych, w tym ponownie nałożony nadzwyczajny pułap cenowy na produkty ropopochodne obowiązujący od marca 2026 r. na stacjach benzynowych poza autostradami, oraz częściowy zwrot podatku akcyzowego od oleju napędowego w transporcie komercyjnym, są nieefektywne ekonomicznie, utrwalają zależność od paliw kopalnych i zniechęcają do elektryfikacji oraz przechodzenia na pojazdy bezemisyjne i inne zrównoważone rozwiązania.

- (32) Biorąc pod uwagę narażenie na ryzyko związane z klimatem i rosnące skutki gospodarcze zmiany klimatu, Chorwacja skorzystałaby również na szybkim wdrożeniu, lepszej koordynacji i systematycznym monitorowaniu polityki przystosowania się do zmiany klimatu i zrównoważonej gospodarki wodnej we wszystkich sektorach i na wszystkich szczeblach, wykorzystując w tym celu oparte na zasobach przyrody inwestycje w odporną na zmianę klimatu infrastrukturę strategiczną/krytyczną, w tym na obszarach przybrzeżnych i wyspiarskich. Ponieważ wskaźnik objęcia ubezpieczeniem od skutków zdarzeń związanych z pogodą i klimatem pozostaje jednym z najniższych w UE i wynosi około 2 %, istnieje potrzeba stworzenia silniejszych zachęt do zawierania ubezpieczeń od ryzyka związanego z klimatem, w szczególności w odniesieniu do powodzi i pożarów.
- (33) Postępy w przechodzeniu na gospodarkę o obiegu zamkniętym są nadal powolne, na co składają się wysokie wskaźniki składowania odpadów, znaczne różnice na szczeblu regionalnym w zakresie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, opóźnienia w budowie infrastruktury gospodarowania odpadami oraz poziom wykorzystania materiałów w obiegu zamkniętym znacznie poniżej średniej unijnej. Chociaż Chorwacja stopniowo udoskonala swoje ramy strategiczne i prawne w celu poprawy gospodarowania odpadami i gospodarki o obiegu zamkniętym, wdrażanie jest nadal opóźnione, co ma negatywny wpływ zarówno na środowisko, jak i na konkurencyjność. Istnieje potrzeba poprawy wskaźnika powtórnego wykorzystania materiałów w celu zmniejszenia wpływu wykorzystania materiałów na środowisko przy jednoczesnym zwiększeniu strategicznej niezależności Chorwacji od importowanych surowców. Korzystne byłoby również zwiększenie przez Chorwację inwestycji w ośrodki naprawy i ponownego użycia oraz przyjęcie środków, zachęt lub korzyści podatkowych w celu włączenia surowców wtórnych do nowych produktów.
- (34) Biorąc pod uwagę kluczową rolę kapitału ludzkiego w zwiększaniu konkurencyjności i strategicznej autonomii Unii, w 2026 r. Rada zaleciła państwom członkowskim podjęcie pilnych działań w celu sprostania wyzwaniom strukturalnym związanym z kapitałem ludzkim w dziedzinie umiejętności, edukacji i szkoleń i ograniczającym konkurencyjność. Zalecenia krajowe na 2026 r. skierowane do Chorwacji mogą przyczynić się do wdrożenia zalecenia Rady w sprawie kapitału ludzkiego w Unii.

- (35) Na chorwackim rynku pracy nadal odnotowuje się pozytywne tendencje, choć utrzymujące się wyzwania strukturalne i regionalne mają negatywny wpływ na konkurencyjność oraz potencjał wzrostu gospodarczego. W wielu sektorach odnotowuje się niedobory siły roboczej i kwalifikacji. Chociaż wskaźnik zatrudnienia osiągnął rekordowo wysoki poziom, niwelując lukę w stosunku do średniej unijnej i zbliżając się do celu Chorwacji na 2030 r., pozostaje on szczególnie niski w przypadku słabszych grup społecznych, takich jak osoby starsze, pracownicy o niskich umiejętnościach i osoby z niepełnosprawnościami. Luka w zatrudnieniu osób z niepełnosprawnościami również pozostaje jedną z najwyższych w UE. Jeżeli chodzi o uczestnictwo w rynku pracy, utrzymują się znaczne dysproporcje regionalne. Ograniczony udział w edukacji dorosłych, zwłaszcza poza głównymi ośrodkami miejskimi, utrudnia zdobywanie umiejętności dostosowanych do rynku pracy i przyczynia się do niedopasowania umiejętności, które utrzymuje się na poziomie powyżej średniej unijnej. Chorwacja wdraża działania mające na celu zaspokojenie potrzeb rynku pracy, które są objęte wsparciem w ramach planu odbudowy i zwiększania odporności oraz z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Działania te obejmują aktywną politykę rynku pracy, programy podnoszenia i zmiany kwalifikacji oraz reformy mające na celu lepszą integrację pracowników będących cudzoziemcami na rynku pracy. Wysiłki te należy jednak zintensyfikować i zwiększyć ich skuteczność przez lepsze ukierunkowanie na słabsze grupy społeczne, wyeliminowanie luk szkoleniowych i zapewnienie dostosowania szkoleń do potrzeb rynku pracy, zachęcanie do uczestnictwa w edukacji dorosłych oraz poprawę umiejętności istotnych z punktu widzenia rynku pracy, w tym przez wysokiej jakości programy nauczania na różnych poziomach kształcenia. Pełne przeprowadzenie reformy systemu edukacji jest niezbędne do zwiększenia uczestnictwa we wczesnej edukacji i opiece nad dzieckiem oraz wydłużenia czasu nauki w szkołach, wzmocnienia umiejętności podstawowych i zapewnienia lepszej podstawy dalszej edukacji i nabywania umiejętności. Opóźnienia w finalizacji niezbędnej infrastruktury uniemożliwiają terminowe wprowadzenie całodziennego modelu nauczania, które powinno skutkować zwiększeniem liczby godzin nauczania i poprawą umiejętności podstawowych, przy czym nadal brakuje oceny postępów w eksperymentalnym wdrażaniu. Konieczne są dalsze działania na rzecz zwiększenia odsetka wykwalifikowanych nauczycieli, w szczególności nauczycieli wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem oraz nauczycieli fizyki i innych przedmiotów z zakresu nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM), aby zaradzić utrzymującym się niedoborom nauczycieli, które mogą osłabić jakość edukacji, zwłaszcza na obszarach oddalonych i wiejskich.

- (36) Pomimo postępów i znacznych wysiłków politycznych Chorwacja mierzy się z poważnymi wyzwaniami społecznymi. Wskaźniki ubóstwa i nierówności dochodowych spadły w przypadku niektórych grup, w szczególności dzieci, lecz utrzymują się na wysokim poziomie, zwłaszcza wśród osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i osób mieszkających na obszarach wiejskich, a postęp w osiągnięciu krajowego celu ograniczenia ubóstwa na 2030 r. jest powolny. Wpływ transferów socjalnych, z wyłączeniem emerytur, na ograniczanie ubóstwa należy do najmniejszych w UE, a adekwatność i zakres systemów dochodu minimalnego i świadczeń dla bezrobotnych pozostają ograniczone. Niedawne zmiany w ustawie emerytalnej, w tym korzystniejszy wzór indeksacji, wprowadzenie rocznego dodatku do emerytury, podwyżki minimalnej emerytury i świadczeń z tytułu dłuższego życia zawodowego, powinny przyczynić się do poprawy adekwatności świadczeń emerytalnych. Dostęp do opieki długoterminowej pozostaje niewystarczający i charakteryzuje się ograniczonym dostępem do opieki domowej i środowiskowej w stosunku do rosnącego zapotrzebowania, wysokimi opłatami własnymi oraz najwyższymi w UE poziomami niezaspokojonych potrzeb w zakresie opieki wśród osób starszych. Nakłada to nieproporcjonalne obciążenia opiekuńcze na opiekunów nieformalnych, zwłaszcza na kobiety, zmniejszając ich uczestnictwo w rynku pracy. Sprostanie tym wyzwaniom przyczyniłoby się do pozytywnej konwergencji społecznej.
- (37) Prowadzone są działania na rzecz zapewnienia stabilności, dostępności i jakości opieki zdrowotnej, ale ich przełożenie na lepsze efekty zdrowotne jest powolne, a same działania mogłyby być lepiej ukierunkowane, natomiast profilaktyce poświęca się niewiele uwagi. Nierównomierne rozmieszczenie pracowników służby zdrowia pozostaje główną przeszkodą w dostępie do opieki zdrowotnej na wyspach, w regionach oddalonych i na obszarach wiejskich. Rozwiązanie problemu niedoboru pracowników wymaga zwiększenia liczby pracowników służby zdrowia oraz poprawy systemów szkoleń, rekrutacji i zatrzymywania pracowników, ze szczególnym uwzględnieniem zróżnicowania geograficznego. Chociaż prowadzone są działania na rzecz udoskonalenia obszaru e-zdrowia, odsetek ludności korzystającej z internetowych świadczeń zdrowotnych pozostaje jednym z najniższych w UE. W ciągu ostatnich dziesięciu lat liczba zgonów możliwych do uniknięcia dzięki profilaktyce zmniejszyła się jedynie nieznacznie, dlatego konieczne są lepiej ukierunkowane środki dotyczące kluczowych behawioralnych czynników ryzyka oraz lepsza koordynacja między administracjami publicznymi poza sektorem zdrowia, aby zapobiegać chorobom lub opóźniać ich wystąpienie.

- (38) Problemem pozostaje przystępność cenowa mieszkań w Chorwacji. Na ograniczenie podaży wpływa duża liczba pustostanów oraz rozwój najmu krótkoterminowego, zwłaszcza w głównych miastach i na obszarach przybrzeżnych, przy czym wzrost cen zasadniczo odpowiada wzrostowi dochodów, co negatywnie wpływa na przystępność cenową. Chorwacja przyjęła krajowy plan polityki mieszkaniowej do 2030 r. i wprowadziła już niektóre przewidziane w nim środki, w tym reformy podatku mieszkaniowego, ale konieczne są dalsze reformy, aby poprawić sytuację na rynku mieszkaniowym i zwiększyć przystępność cenową. Skuteczne i skoordynowane wdrożenie planu polityki mieszkaniowej, w szczególności środków dostosowanych do specyfiki lokalnej mających na celu zwiększenie podaży mieszkań na obszarach o wysokim popycie i zagospodarowanie pustostanów, przyczyniłoby się do zwiększenia dostępności przystępnych cenowo mieszkań. Chorwacja nie dysponuje również krajowymi ramami monitorowania mieszkalnictwa socjalnego; obecne ramy są zdecentralizowane i zarządzane na szczeblu lokalnym. Chociaż władze lokalne są odpowiednim szczeblem do określania lokalnych potrzeb w zakresie mieszkań socjalnych, krajowe ramy monitorowania lepiej odzwierciedlałyby wyzwania mieszkaniowe, z jakimi mierzą się słabsze grupy społeczne w całym kraju, i dostarczałyby informacji na potrzeby odpowiednich środków z zakresu polityki ukierunkowanych na zapewnienie przystępnych cenowo mieszkań i mieszkań socjalnych.
- (39) W kontekście bliskich powiązań między gospodarkami państw członkowskich należących do strefy euro i ich wspólnego wkładu w funkcjonowanie unii gospodarczej i walutowej Rada zaleciła w 2026 r. państwom członkowskim będącym członkami strefy euro podjęcie działań, w tym poprzez ich plany odbudowy i zwiększania odporności, w celu wdrożenia zalecenia dotyczącego polityki gospodarczej strefy euro na 2026 r. W przypadku Chorwacji zalecenie 1 ma pomóc we wdrożeniu pierwszego, drugiego i trzeciego zalecenia dotyczącego strefy euro, zalecenie 2 – we wdrożeniu czwartego zalecenia dotyczącego strefy euro, zalecenie 3 – we wdrożeniu siódmego, dziewiątego i dziesiątego zalecenia dotyczącego strefy euro, zalecenie 4 – we wdrożeniu siódmego zalecenia dotyczącego strefy euro, a zalecenie 5 – we wdrożeniu piątego zalecenia dotyczącego strefy euro.

NINIEJSZYM ZALECA Chorwacji podjęcie w latach 2026 i 2027 działań mających na celu:

1. Podjęcie działań w celu kontroli wydatków netto, tak aby były one zgodne z maksymalnymi stopami wzrostu zaleconymi przez Radę w dniu 21 stycznia 2025 r., w związku z istotnym odchyleniem od zalecanego pułapu wydatków netto odnotowanym w 2025 r. i prognozowanym przez Komisję na 2026 r., przy jednoczesnym wykorzystaniu elastyczności w ramach krajowej klauzuli wyjścia uruchomionej przez Radę. Zwiększenie ogólnych wydatków na obronę i bezpieczeństwo oraz gotowości obronnej i w zakresie bezpieczeństwa, a jednocześnie zapewnienie stabilności długu i efektywności wydatków, a także stopniowe dostosowywanie budżetu w celu utrzymania strukturalnie wyższych wydatków na obronę. Zapewnienie, aby środki wprowadzane w celu złagodzenia skutków wzrostu cen energii wynikających z kryzysu miały charakter tymczasowy, były ukierunkowane na ochronę gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji lub zaspokojenie potrzeb przedsiębiorstw energochłonnych i utrzymywały zachęty do oszczędzania energii oraz aby koszty fiskalne tych środków były zgodne z zobowiązaniami wynikającymi z ram fiskalnych UE. Poprawę efektywności wydatków publicznych przez szersze wykorzystanie regularnych przeglądów wydatków jako integralnej części ram budżetowych. Przeprowadzenie przeglądu skuteczności wydatków podatkowych. Dalsze przyspieszenie reformy pobieranych okresowo podatków od nieruchomości przez sfinalizowanie prac nad niezbędną infrastrukturą administracyjną i wprowadzenie systemu opartego na wartości nieruchomości.
2. Zapewnienie ciągłości reform i inwestycji realizowanych w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Utrzymanie tempa realizacji projektów w ramach programów polityki spójności, w stosownych przypadkach w oparciu o realokację środków na priorytety strategiczne i elastyczność uzgodnioną w kontekście śródkresowego przeglądu ram polityki spójności.

3. Promowanie konsolidacji, współpracy oraz, w stosownych przypadkach, łączenia publicznych instytutów badawczych i uniwersytetów. Wspieranie inwestycji w badania naukowe i innowacje oraz poprawę koordynacji i zarządzania w tym obszarze, przy jednoczesnym uwzględnieniu różnic regionalnych. Dalszą poprawę dostępu do zróżnicowanego finansowania i pogłębienie rynków kapitałowych przez ułatwienie udziału inwestorów detalicznych i instytucjonalnych, rozszerzenie kapitału wysokiego ryzyka, usunięcie barier utrudniających notowanie na giełdzie oraz udoskonalenie ładu korporacyjnego. Uproszczenie przepisów i zmniejszenie obciążeń administracyjnych przez lepszą koordynację na wszystkich szczeblach administracji rządowej oraz integrację narzędzi cyfrowych, a także usprawnienie procesu wydawania pozwoleń w celu wspierania czystej transformacji przemysłowej. Łączenie funkcji administracji publicznej na szczeblu lokalnym lub gmin oraz poprawę zarządzania zasobami ludzkimi. Dalszą poprawę efektywności systemu wymiaru sprawiedliwości. Przyspieszenie wdrażania sieci szerokopasmowych na obszarach o niedostatecznym zasięgu sieci, w szczególności na obszarach wiejskich i wyspach.
4. Przyspieszenie wdrażania energii ze źródeł odnawialnych w celu obniżenia hurtowych cen energii elektrycznej przez modernizację sieci elektroenergetycznych i inwestycje w magazynowanie energii elektrycznej. Przyspieszenie wprowadzania inteligentnych liczników i propagowanie dynamicznych umów. Usprawnienie procedur wydawania pozwoleń i przyłączania do sieci dla odnawialnych źródeł energii oraz społeczności energetycznych. Przyspieszenie realizacji działań w zakresie efektywności energetycznej oraz promowanie wydajnych i ekologicznych rozwiązań w zakresie ogrzewania i chłodzenia. Propagowanie zrównoważonego transportu miejskiego, transportu kolejowego oraz elektryfikacji transportu drogowego. Stopniowe wycofywanie dopłat do paliw kopalnych, w szczególności w sektorze transportowym. Przeciwdziałanie ryzyku wynikającemu z zagrożeń naturalnych przez poprawę zarządzania, inwestowanie w odporność na zmianę klimatu i tworzenie zachęt do zawierania ubezpieczeń od ryzyka związanego z klimatem. Dalsze wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym.

5. Zmniejszenie niedoborów siły roboczej i kwalifikacji przez usunięcie przeszkód dla aktywności zawodowej, wzmocnienie programów kształcenia na wszystkich poziomach, w szczególności w zakresie umiejętności podstawowych i umiejętności STEM, oraz zapewnienie wystarczającej liczby wykwalifikowanych nauczycieli. Wspieranie podnoszenia kwalifikacji i zmiany kwalifikacji oraz usprawnienie uczenia się w miejscu pracy. Lepsze ukierunkowanie aktywnej polityki rynku pracy na słabsze grupy społeczne oraz zintensyfikowanie wysiłków na rzecz przyciągania, rozwijania i zatrzymywania talentów. Ograniczenie ubóstwa i nierówności dochodowych przez zwiększenie adekwatności świadczeń socjalnych przy jednoczesnym zachowaniu stabilności finansów publicznych dzięki lepszemu ukierunkowaniu. Poprawa dostępu do formalnej, domowej i środowiskowej opieki długoterminowej. Zapewnienie bardziej równomiernego rozmieszczenia geograficznego pracowników służby zdrowia i placówek opieki zdrowotnej, inwestowanie w e-zdrowie oraz wzmocnienie profilaktyki. Zwiększenie podaży mieszkań na obszarach o wysokim popycie oraz lepsze monitorowanie dostępności przystępnych cenowo mieszkań i mieszkań socjalnych.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Rady

Przewodniczący / Przewodnicząca
